

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет економіки та бізнес-адміністрування
 Кафедра маркетингу

УЗГОДЖЕНО
 Декан ФЕБА

С.Ф. Смерічевський
 «03» 06 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з навчальної роботи

А.І. Полюхін
 «09» 06 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Товарознавство»

Освітньо-професійна програма: «Маркетинг»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 075 «Маркетинг»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	4	105 / 3,5	34	17	–	54	2ДЗ-4с	-	Екзамен – 4 с
Заочна	4, 5	105 / 3,5	6	6	–	93	2 К.р – 5с	-	Екзамен – 5 с

Індекс: РБ-6-075-1/21 – 2.1.25

Індекс: РБ-6-075-13/21 – 2.1.25

СМЯ НАУ РП 11.01.03-01-2021

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Товарознавство»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.03-01-2021
		Стор. 2 із 12	

Робочу програму навчальної дисципліни «Товарознавство» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Маркетинг», навчальних та робочих навчальних планів № НБ-6-075-1/21, РБ-6-075-1/21 та № РБ-6-075-1з/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 075 «Маркетинг» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив:

старший викладач кафедри маркетингу Фісун Ю.В.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Маркетинг», спеціальності 075 «Маркетинг» — кафедри маркетингу, протокол № 9 від «13» 05 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми Сібрुक В.Л.

Т.в.о. завідувача кафедри Радченко Г.А.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 5 від «19» 05 2021 р.

Голова НМРР Тофанчук А.Т.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Товарознавство»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.03–01–2021
		Стор. 3 із 12	

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	5
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	6
2. Програма навчальної дисципліни	6
2.1. Зміст навчальної дисципліни	6
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	6
2.3. Тематичний план	9
2.4. Домашнє завдання, завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН)...	9
2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену.....	10
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	10
3.1. Методи навчання	10
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	11
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	11
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь..	12

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Товарознавство»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.03–01–2021
		Стор. 4 із 12	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Товарознавство» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Місце: дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця у розумінні особливостей і специфіки здійснення товарознавчих навичок.

Метою навчальної дисципліни є формування системи знань та навичок теоретико-методологічних, методичних, технологічних і змістовних аспектів організації і проведення досліджень, щодо товарів та уявлення про можливості використання результатів досліджень для прийняття грамотних організаційних і виробничих рішень.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- засвоєння науково-понятійного апарату товарознавства;
- вивчення основних споживчих характеристик товарів;
- оцінювання якості й кількості товарів та їх забезпечення при просуванні на ринку;
- встановлення принципів і методів, які використовуються в сучасному товарознавстві;
- систематизація та класифікація товарів;
- формування системного маркетингового мислення при вивченні товарів на всіх стадіях та етапах їх просування від виробника до споживача.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

- Демонструвати знання і розуміння теоретичних основ та принципів провадження маркетингової діяльності (ПРН1).
- Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу (ПРН3).

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

- Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (ІК).
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК4).

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Товарознавство»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.03–01–2021
		Стор. 5 із 12	

- Здатність логічно і послідовно відтворювати отримані знання предметної області маркетингу (ФК1).

- Здатність проваджувати маркетингову діяльність на основі розуміння сутності та змісту теорії маркетингу і функціональних зв'язків між її складовими (ФК4).

- Здатність розуміти особливості товарної політики підприємства, формувати оптимальний асортимент, аналізувати та проектувати ефективні (дієві, двосторонні) комунікації зі споживачами товарів та послуг, розуміти, планувати і організовувати потокове управління ланцюгами поставок товарів і послуг, приймати оптимальні рішення щодо процесів управління елементами комплексу маркетингу суб'єктів господарювання, які працюють на всіх видах ринків в сучасних умовах (ФК19).

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як Маркетинг Маркетингові дослідження, Поведінка споживача та Інфраструктура товарного ринку, та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: та Маркетингова товарна політика та Маркетинг інновацій

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного **навчального модуля №1** «Основні товарознавчі характеристики продукції», який є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль №1 «Основні товарознавчі характеристики продукції»

Інтегровані вимоги модуля №1:

знати:

- основні категорії, поняття, терміни, визначення курсу;
- вимоги споживачів до властивостей та функцій товарів;
- споживчі вимоги, що направлені на задоволення конкретних потреб;
- класифікація товарів вітчизняного і зарубіжного виробництва;
- асортимент та рівні якості товарів;
- якісні характеристики товарів;
- методи контролю та випробувань якості товарів;
- умови зберігання та перевезення товарів;
- вимоги до пакування та маркування.

вміти:

- ідентифікувати товар за класифікаційними ознаками;

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Товарознавство»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.03–01–2021
		Стор. 6 із 12	

- формувати структуру асортименту товарів;
- визначати споживчі переваги різних асортиментних груп товарів;
- користуватися нормативними документами, які регламентують якість товарів;
- використовувати методи оцінки якості товарів;
- проводити комплексну оцінку якості окремих груп товарів;
- контролювати дотримання режимів зберігання товарів;
- ідентифікувати товар використовуючи інформаційні дані.

Тема 1. Предмет, завдання і ключові поняття курсу

Предмет і завдання курсу. Історія виникнення товарознавства як науки. Визначення товарознавства. Ключові поняття курсу. Предмет, цілі і завдання товарознавства. Принципи товарознавства.

Тема 2. Товар як об'єкт товарознавчої та комерційної діяльності

Сучасна ринкова економіка та її структура. Товар як інструмент узгодження економічних інтересів виробника й споживача. Класифікація потреб споживачів. Мотиви поведінки споживачів. Моделювання поведінки споживачів. Типологія споживачів. Класифікація споживачів.

Тема 3. Споживчі властивості товарів

Товарознавство як інструмент вивчення товарознавчих властивостей товару. Потенційна споживча вартість. Властивості товару. Методи товарознавства та вивчення споживчих властивостей товару. Об'єкти та суб'єкти товарознавчої діяльності. Характеристика об'єктів товарознавчої діяльності. Функціонування суб'єктів товарознавчої діяльності

Тема 4. Класифікація товарів, її сутність та методи

Методи наукового пізнання. Методи і правила класифікації товарів. Торгова класифікації товарів. Класифікація товару як об'єкту цивільного і торгового права. Класифікація товарів і послуг в маркетингу.

Тема 5. Асортимент та кодування товарів

Визначення і класифікація асортименту товарів. Характеристики товарного асортименту. Визначення оптимального асортименту товарів. Основні напрями формування асортименту. Аналіз структури збуту і аналіз спільних покупок. Поняття кодування. Методи кодування. Штрихове кодування. Загальні відомості про код. Структура коду.

Тема 6. Якість товарів, значення і вимоги

Основні поняття. Показники якості. Методи оцінки якості товарів. Вибір номенклатури показників якості конкретних товарів. Визначення коефіцієнтів вагомості показників якості товарів. Розрахунок комплексного показника якості товарів.

Тема 7. Інформація про товар

Інформація про товар: сутність, форми та вимоги до неї. Види і форми товарної інформації. Маркування як засіб товарної інформації. Інформаційні знаки. Етикетки. Маркування товарів. Технологія захисту виробів від підробок. Торгова марка. Товарний знак.

Тема 8. Інноваційні підходи щодо пакування та зберігання товарів

Пакування товарів. Режими зберігання товарів. Принципи та правила зберігання товарів. Зберігання товарів під час товароруку. Сучасні та інноваційні методи зберігання та пакування товарів.

2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Прак. заняття	СРС	Усього	Лекції	Прак. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 « Основні товарознавчі характеристики продукції»									
1.1	Предмет, завдання і ключові поняття курсу	4 семестр				4 семестр			
		10	2 2	2	4	11	1	-	10
1.2	Товар як об'єкт товарознавчої та комерційної діяльності	10	2 2	2	4	11	1	-	10
1.3	Споживчі властивості товарів	10	2 2	2	4	8	-	-	8
1.4	Класифікація товарів, її сутність та методи	10	2 2	2	4	5 семестр			
						11	-	2	9
1.5	Асортимент та кодування товарів	10	2 2	2	4	12	1	1	10
1.6	Якість товарів, значення і вимоги	10	2 2	2	4	12	1	1	10
1.7	Інформація про товар	10	2 2	2	4	12	1	1	10
1.8	Інноваційні підходи щодо пакування та зберігання товарів	11	2 2	2 1	4	12	1	1	10
1.9	Домашнє завдання №1	8	-	-	8	-	-	-	-
1.10	Домашнє завдання №2	8	-	-	8	-	-	-	-
1.11	Модульна контрольна робота №1	8	2	-	6	-	-	-	-
1.12	Контрольна (домашня) робота №1 (ЗФН)	-	-	-	-	8	-	-	8
1.13	Контрольна (домашня) робота №2 (ЗФН)	-	-	-	-	8	-	-	8
Усього за модулем №1		105	34	17	54	105	6	6	93
Усього за навчальною дисципліною		105	34	17	54	105	6	6	93

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Товарознавство»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.03–01–2021
		Стор. 8 із 12	

2.4. Домашнє завдання, завдання, завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).

В четвертому семестрі студенти виконують домашнє завдання №1 (ДЗ №1) та домашнє завдання №2 (ДЗ №2), відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни в області товарознавчих добуток.

Конкретна мета ДЗ №1 полягає в отриманні уявлення про основи та особливості товарознавства, про завдання та їх вирішення в цій сфері, про особливості використання товарознавчих інструментів та формування у студентів умінь застосовувати ці інструменти та методи в практичній діяльності.

Для успішного виконання ДЗ №1 студент повинен **знати** основні поняття й принципи товарознавства, особливості споживчих характеристик товарів на ринку, основні методи систематизація та класифікація товарів, особливості формування асортименту підприємства та **вміти** виявляти споживчі потреби, виявляти та групувати класифікаційні ознаки товарів, використовувати базові методи управління асортиментом товару.

Виконання, оформлення та захист ДЗ №1 здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання ДЗ №1, – до 8 годин самостійної роботи.

Конкретна мета ДЗ №2 полягає у формуванні системного маркетингового мислення при вивченні товарів на всіх стадіях та етапах товароруку (від виробника до споживача), про завдання та їх вирішення в даній сфері та формування у студентів умінь застосовувати набуті знання в практичній діяльності.

Для успішного виконання ДЗ №2 студент повинен **знати** вимоги до якості товарів, основні функції упаковки та маркування товарів, властивості пакувальних матеріалів і тари, підходи щодо оцінки якості надання певних послуг у ринкових умовах з урахуванням чинної законодавчої бази, зміни якості товарів при зберіганні, види та типи тари, вимоги до її маркування, умови транспортування та зберігання товарів. та **вміти** визначати показники якості товарів, оцінювати якісні й кількісні характеристики товарів та їх забезпечення на шляху від виробника до споживача, визначати види тари та основні пакувальні матеріали, розуміти умовні знаки споживчого і транспортного маркування, обрати пакувальний матеріал для конкретних видів товарів, застосовувати теоретичні знання щодо оцінки якості товарів, зробити об'єктивні висновки та документально оформити результати проведених досліджень, вносити свої пропозиції щодо підвищення та покращення якості та розширення асортиментного ряду дослідженої групи товарів.

Виконання, оформлення та захист ДЗ №2 здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання ДЗ №2, – до 8 годин самостійної роботи.

Для студентів ЗФН – завдання для виконання контрольної роботи №1 та №2 розробляються автором робочої програми. Навчальні матеріали затверджуються

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Товарознавство»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.03–01–2021
		Стор. 9 із 12	

протоколом засідання випускової кафедри, доводяться до відома студента індивідуально і виконуються відповідно до методичних рекомендацій. Наприклад, номер варіанту теоретичної частини та практичної частини визначається за першою літерою прізвища та останньою цифрою індивідуального навчального плану студента.

2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену, розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доноситься до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог), пояснювально-наочні (демонстрація, ілюстрація), практичні (рішення задач, ділові ігри), частково-пошукові та дослідницькі методи.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Товарознавство: Навч. посібник/Під. ред. О.О. Шубіна. – К.: НМЦВО МОІН України, Студцентр, 2009. – 432 с.

3.2.2. Крикавський Є.В., Чухрай Н.І. Товарознавство: Підручник. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка» 2011. – 336с.

3.2.3. Святненко В.Ю. Товарознавство: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2009. – 264с.: іл. – Бібліогр.: с. 257-259.

3.2.4. Сирохман І.В. Товарознавство пакувальних матеріалів і тари: підручник (для студ. вищ. навч. закл.)/І.В. Сирохман, В.М. Загородня.-К.: Центр учбової літератури, 2009. – 616с.

3.2.5. Трыкова, Т.А. Товароведение упаковочных материалов и тары: Учебное пособие / Т.А. Трыкова.-М.: Дашков и К, 2013. - 212 с.

3.2.6. Беднарчук М.С. Товарознавство сировини, матеріалів та засобів виробництва. Навчальний посібник/Беднарчук М.С., Полікарпов І.С.-К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 560 с.

Допоміжна література

3.2.7. Мазаракі А.А., Пугачевський Г.Ф. Товарознавство в Україні: зародження та етапи розвитку. Генезис товарознавства // Вісн. КНТЕУ. – 2003. – № 1.

3.2.8. Мазаракі А.А., Пугачевський Г.Ф., Лагутін В.Д. Теорія і практика розвитку торгівлі: науки про торгівлю в ХХІ ст. // Економіка України. – 2005. – № 5.

3.2.9. Пугачевський Г.Ф., Михайлова Г.М. Дефініція товару як об'єкт товарознавства // Вісн. Дон. ДУЕТ. – 2014. – № 4 (24).

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Товарознавство»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.03–01–2021
		Стор. 10 із 12	

3.2.10. Борисенко О.С., Фісун Ю.В. Тенденції розвитку товарознавства в сучасних умовах // Електронне фахове видання Мукачівського державного університету «Економіка та суспільство», 2017. Вип. 13. https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/62.pdf.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. www.mr.com.ua

3.3.2. www.er.nau.edu.ua

3.3.3. Головне управління статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>

3.3.4. Українська Асоціація Маркетингу <http://uam.in.ua/>

3.3.5. Маркетинговий портал <http://www.marketing-research.in.ua>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма навчання
Вид навчальної роботи	Модуль №1	
Виконання тестових завдань під час практичних занять	4 семестр	5 семестр
	18	20
Розв'язання задач, відповіді на теоретичні питання під час аудиторної роботи на практичних заняттях	18	20
Виконання та захист домашнього завдання №1	10	-
Виконання та захист домашнього завдання №2	10	-
Виконання та захист контрольної роботи №1 (ЗФН)	-	10
Виконання та захист контрольної роботи №2 (ЗФН)	-	10
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>34 балів</i>	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	24	-
Усього за модулями №1	80	60
Семестровий екзамен	20	40
Усього за дисципліною	100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (Додаток 3).

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Товарознавство»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.03–01–2021
		Стор. 11 із 12	

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та **екзаменаційної** рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (Додаток 4).

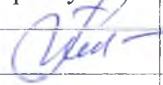
4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./A, 87/Добре/B, 79/Добре/C, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Товарознавство»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.03-01-2021
		Стор. 12 із 12	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	0302	03.06.21	Фігерідо Мендусе		

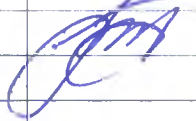
(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності
1	Борисенко О.С.	22.08.2022		є адекватним

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				